



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 6042/23
7.2.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Ђаковић, председника већа, др Драгице Попеску и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., против тужених ВВ из ..., ГГ и ДД, обе из ..., ради утврђења повреде нужног дела и редуције тестаментa, одлучујући о жалби тужене ВВ изјављене против пресуде Основног суда у Смедереву П бр. 1219/21 од 24.03.2023. године, у седници већа одржаној дана 7.2.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба тужене ВВ и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Смедереву П бр. 1219/21 од 24.03.2023. године, у ставу првом изреке.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, утврђено је да је својеручним тестаментом пред сведоцима, сада пок. ЂЂ, бив. Из ..., сачињеним дана 26.11.1998. године и проглашен пред Општинским судом у Смедереву О бр. 219/02 од 07.05.2002. године, повређено право тужилаца на нужном законском наследном делу заоставштине пок. ЂЂ, те се редуцира својеручни тестамент од 26.11.1998. године и утврђује се да су тужиоци власници по основу наслеђа са уделом 1/10 на непокретностима: кп.бр... воћњак у селу величине 1.12,75 квм и кп.бр...., кућа и врт до куће величине 40,54 квм, све у КО ..., кп.бр. ... зграда и двориште у ..., ул. ... КО ... (стари бр. кп. бр....) и кп.бр. ... воћњак и зграда величине 7,38 квм у ..., у улици ... КО ..., стари број ..., што је тужена ВВ дужна да призна и дозволи путем физичке и цивилне деобе тужиоцима да своје делове издвоје и преда у државину, све у року од 15 дана по правноснажности пресуде. Ставом другим изреке, делимично је одбијен, као неоснован тужбени захтев тужилаца у односу на тужену ВВ, којим је тражено да се утврди да је својеручним тестаментом пред сведоцима, сада пок. ЂЂ бив. Из ..., сачињеним дана 26.11.1998. године и проглашен пред Општинским судом у Смедереву О бр. 219/02 од 07.05.2002. године, повређено право тужилаца на нужном наследном делу на заоставштини пок. ЂЂ, те да се редуцира својеручни тестамент од 26.11.1998. године и утврди да су тужиоци власници по основу наслеђа са уделом 1/10 на следећим покретним стварима: аутомобил марке Форд фиеста, црвене боје, два аутомобила марке Вартбург, мопед марке Тори, две бицикле, две тезге спина, две моторне косачице за траву, трактор "Тома Винковић" са прикључним машинама, ауто приколица и комплет књига, што је тужена

ВВ дужна да призна и дозволи путем физичке и цивилне деобе тужиоцима да своје делове издвоје и преда у државину. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужилаца у односу на тужене ГГ и ДД, којим је тражено да се утврди да је својеручним тестаментом пред сведоцима, сада пок. ЂЂ бив. Из ..., сачињеним дана 26.11.1998. године и проглашен пред Општинским судом у Смедереву О бр. 219/02 од 07.05.2002. године, повређено право тужилаца на нужном наследном делу на заоставштини пок. ЂЂ, те да се редуцира својеручни темстамнет од 26.11.1998. године и утврди да су тужиоци власници по основу наслеђа са уделом 1/10 на следећим непокретностима: кп.бр. ... воћњак у селу величине 1.12,75 квм и кп.бр...., кућа и врт до куће величине 40,54 квм, све у КО ..., кп.бр. ... зграда и двориште у ..., ул. ... КО ... (стари бр. кп. бр...) и кп.бр. ... воћњак и зграда величине 7,38 квм у ..., у улици ... КО ..., стари број ..., као и следећим покретним стварима: аутомобил марке Форд фиеста, црвене боје, два аутомобила марке Вартбург, мопед марке Тори, две бицикле, две тезге спина, две моторне косачице за траву, трактор "Тома Винковић" са прикључним машинама, ауто приколица и комплет књига. Ставом четвртим изреке, одређено је да свака страна сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде, жалбу је благовремено изјавила тужена ВВ, побијајући је у ставу првом, из свих законских разлога.

Апелациони суд у Београду је испитао побијану пресуду, у смислу одредбе члана 372 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 125/04 и 111/09), чије одредбе се примењују на основу одредбе чл. 506 став 1 ЗПП ("Сл.гласник РС" бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама) и нашао да жалба тужене ВВ није основана.

У поступку доношења ожалбене пресуде пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361 став 2 тачка 1, 2, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд као другостепени пази по службеној дужности, ни друге повреде поступка које би биле од битног утицаја на правилност или законитост побијане пресуде. Супротно наводима жалбе тужене, није причињена ни повреда из тачке 12 ове законске одредбе, будући да је изрека пресуде разумљива, да садржи јасне разлоге о битним чињеницама, па се њена законитост и правилност могу испитати.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да су тужиоци синови сада пок. ЂЂ, а тужене ВВ и ДД, ћерке сада пок. ЂЂ са туженом ГГ. Сада пок. ЂЂ је преминуо фебруара 2002. године и иза себе оставио својеручни темстамент састављен пред сведоцима дана 26.11.1998. године, који је проглашен на записнику пред Општинским судом у Смедереву у предмету О бр. 219/02 од 07.05.2002. године, а којим је сву своју и покретну и непокретну имовину остави ћерки ВВ, овде туженој. Решењем Основног суда у Смедереву О бр. 120/14 од 03.02.2014. године, које је правноснажно дана 16.04.2014. године, на заоставштини иза пок. ЂЂ, бив. Из ..., умрлог дана 26.02.2002. године, остављајући завештање пред сведоцима од 26.11.1998. године, а које је проглашено на записнику 07.05.2002. године у предмету О бр. 219/02 оглашена је за наследника ћерка оставиоца овде тужена ВВ и то на имовини уписаној у поседовном листу ... КО..., као власништво оставиоца и то кп.бр...., њива ... од 1.12,75 ха и кп.бр... воћњак ... од 40,54 ара, на имовини уписаној у поседовном листу ... КО ... као власништво оставиоца и то кп.бр. ... -воћњак ... од 7,16 ари и зграде од 22 квм, све

укупне површине од 7,38 ари и на имовини уписаној у поседовном листу... КО ..., као власништво оставиоца и то кп.бр. ... зграда у ул. ... од 1,67 ари и двориште од 71 квм, све укупне површине од 2,38 ари, као и на путничком возилу марке СД 145-96, марке Wartburg, година производње 1990., на путничком возилу марке Wartburg, рег.ознака СД 330-74, година производње 1977., право коришћења једне гробнице на старом гробљу изнаке ..., површине 8,10 мкв. Тужена ВВ је уписана као власник непокретности које су уписане у лн.бр... Ко ... са уделом од 1/1, као и на непокретностима у лн.бр. ... КО ... и лн.бр. ... Ко ..., са уделом 1/1. Тужиоци су водили поступак ради утврђења ништавости предметног тестаментa сада пок. ЂЂ, а због недостатка форме и неспособности завештаоца да схвати значај сачињавања и потписивања тестаментa, а њихов тужбени захтев је одбијен правноснажном пресудом Општинског суда у Смедереву П бр. 1045/02 од 28.09.2004. године. Тужиоци су са сада пок. оцем били у добрим и коректним односима, међусобно су се посећивали, отац их је за живота помагао и школовао, а тужиоци имају своје куће које су саграђене на плацу који су добили од мајке и очуха и које су градили сопственим средствима.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно је првостепени суд применио материјално право и то одредбе члана 39, 40 и 42 Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС" бр. 46/95 и 101/2003), када је донео одлуку као у изреци побијане пресуде, а разлоге које је дао за своју одлуку прихвата и овај суд као правилне и јасне.

Наиме, из утврђеног чињеничног стања произилази да су тужиоци и тужена ВВ деца сада покојног ЂЂ и у смислу одредбе члана 8. Закона о наслеђивању, законски наследници после смрти свог оца. Према утврђеним чињеницама, пок.отац странака је својеручним тестаментом сву своју покретну и непокретну имовину у целости оставио ћерки ВВ, овде туженој и на тај начин прекорачио расположиви део и повредио право тужилаца на нужни део који им припада по одредби члана 39. и 40. Закона о наслеђивању, а то је једна половина дела који би им припао по законском реду наслеђивања.

Закон о наслеђивању ("Службени гласник РС" бр. 46/95 и 101/2003) у члану 43. је прописао да нужном наследнику припада новчана противвредност нужног дела (облигационо право), а да на захтев нужног наследника суд може одлучити да овом припадне одређени део ствари и права који чини заоставштину (стварно право) с тим што се одредбе претходних ставова примењују само ако оставилац у завештању не одреди природу нужног дела. Правна природа нужног дела може бити измењена, тј. нужни део ће имати наследноправну природу ако тако одлучи оставилац у свом завештању или ако на захтев нужног наследника суд одлучи да му припадне одређени део ствари или права која чине заоставштину. Правилно је првостепени суд тумачећи наведене одредбе, у ситуацији када у завештању није одређена природа нужног дела, пошао од карактера добара, односно чињенице да се ради о непокретностима, више парцела и једној кући, које се могу физички поделити, због чега је нашао да је оправдан захтев тужилаца за преображај нужног дела из облигационог у стварноправни, те да тужиоци у конкретном случају имају право да им се утврди право својине на имовини која би била предмет располагања за живота оставиоца. Ово нарочито ако се има у виду да тужене током поступка нису спориле претварање природе нужног дела из

облигационе у стварноправну, већ су спориле само право тужилаца на нужни део, сматрајући да их је оставилац за живота обезбедио.

С тим у вези, неосновано се наводима жалбе тужене ВВ указује да првостепени суд није правилно утврдио чињенично стање, те да тужиоци нису сами стекли своју имовину, јер им је пок. ЂЂ помагао у изградњи кућа, и за живота их стамбено обезбедио и омогућио им да имају послове од којих су живели јако добро. Наиме, правилно је првостепени суд нашао да тужене током поступка нису пружиле доказе за своје тврдње да је пок. ЂЂ током живота давао новац тужиоцима за изградњу њихових кућа, нити да је располагао својом имовином за живота тако што је тужиоцима давао поклоне веће вредности, који би евентуално могли бити еквивалент њиховом нужном делу. Напротив, тужиоци су били изричитии у тврдњи да су своје куће градили на плацу који су добили од мајке и очуха, сопственим средствима јер су у том тренутку обојица били запослени. Такође, правилно је првостепени суд нашао да није од утицаја ни чињеница да је пок. ЂЂ своје синове, овде тужиоце издржавао и школовао, будући да у смислу одредбе чл. 49 ЗОН-а, у вредност заоставштине на основу које се израчунава нужни део не улази оно што је оставилац утрошио на издржавање и школовање законских наследника, овде тужилаца.

Неосновани су наводи жалбе тужене да је суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка, јер је супротно одредбама ЗПП-а, одржао рочиште на којем је закључена главна расправа, иако су тужене уредно обавестиле суд да због болести не могу присуствовати рочишту. Ово стога што је првостепени суд, рочиште од 24.03.2023. године, на којем су приступили тужиоци, одржао у одсуству тужених, које су биле уредно позване, а све у смислу одредбе чл. 296 ЗПП (“Службени гласник РС” бр. 125/04 и 111/09), којом је прописано да ако са рочишта за главну расправу изостане тужилац или ако на то рочиште не дође тужени, а уредно су позвани, расправа ће се одржати са присутном странком. Осим тога, тужене нису тражиле одлагање рочишта, већ су поднесцима само обавестиле суд о разлозима недоласка на заказано рочиште, те супротно наводима жалбе није било процесних сметњи да суд одржи рочиште и закључи главну расправу.

Такође, без утицаја су на правилност и законитост побијане одлуке жалбени наводи тужене ВВ, којим се оспорава садржина записника са одржаних рочишта, наводима да поступајућа судија уносила у записнике наводе које тужене нису изговарале, те да кључне ствари није хтела да унесе у записник. Ово стога што је одредбом чланом 120 став 2 ЗПП-а, прописано да странке имају право да прочитају записник или да захтевају да им се прочита, као и да ставе своје приговоре на садржину записника, а којих права тужене нису биле лишене у конкретном случају.

Неосновани су наводи жалбе тужене да је изрека пресуде неразумљива и противправна у делу у којем се налаже туженој да дозволи тужиоцима да путем физичке и цивилне цеобе издвоје своје делове и преда у државину, јер у конкретном случају није извршена физичка деоба непокретности, већ су само одређени сувласнички удели тужиоца у предметној непокретности због чега тужена исте не може да им преда у државину. Ово стога, што се тужбеним захтевом у конкретном случају заправо тражи да тужена омогући тужиоцима физичку и цивилну деобу предметне

непокретности, а на коју свакако имају право као сувласници у смислу одредбе чл. 16 Закона о основама својинскоправних односа.

Како се ни осталим жалбеним наводима тужене не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, то је овај суд применом одредбе члана 375 ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Зорица Ђаковић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић